

KALIX KOMMUN

Årsrapport VA 2024

Samhällsbyggnadsnämnd

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsberättelse	3
2 Resultaträkning	8
3 Balansräkning.....	9
4 Noter	10

1 Verksamhetsberättelse

Verksamheten

Vatten och avlopp hanteras av teknisk försörjning som är en avdelning inom Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Uppdrag

Teknisk försörjnings uppdrag är att inom verksamhetsområdet på ett kostnadseffektivt sätt:

- tillhandahålla rent och hälsosamt dricksvatten till kunderna
- avleda och rena spillvatten på ett miljö- och hälsomässigt sätt enligt fastställda myndighetskrav
- bidra till kommunens ansvar att avleda dag- och dräneringsvatten från fastigheter och anslutna ytor till lämplig recipient
- förvalta och utveckla VA-infrastrukturen såsom ledningsnät och processanläggningar
- ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för vattentjänsterna
- bidra till kommunens utveckling genom en långsiktig VA-planering.

Kund och utveckling

Kommunen planerar att genomföra ett strukturerat utbyte under 4 års tid med byte av cirka 1500 vattenmätare per år för att klara att byta de cirka 6500 mätare som finns ute med äldre modell.

Arbetet startade 2022. De nya digitala mätarna innebär förutom en säkrare och exaktare mätning, teknik för att höra läckor ute på ledningsnätet och det går att göra riktat underhållsarbete med stora besparingar i tid och pengar. Mätarna fjärravläses vilket gör att behovet av kundernas inrapportering av mätarställningar försvinner.

Utifrån gällande regler och den plan om utbyte av cirka 1500 mätare per år initialt under en 4-årsperiod kommer förvaltningen att dela in kommunen i olika områden. Vilka geografiska områden och vilken turordning detta görs kommer att bestämmas av förvaltningen vid planeringen av arbetet. En särskild projektledare, som finns vid VA-verksamheten, ansvarar för genomförandet.

Dricksvatten och säkerhet

Större delen av invånarna i Kalix kommun är anslutna till kommunalt dricksvatten. Undantag är delar av landsbygden, till exempel Korpikå med omnejd.

I Kalix kommun finns åtta kommunala vattenverk lokaliserade i Kalix, Kälsjärv, Lappbäcken, Morjärv, Myrdalen, Pålänge, Vitvattnet och Övermorjärv. Kommunen har också ett vattenverk inom Luleå kommun lokaliserat i Rörbäck som förser Töre, Siknäs och Sören med dricksvatten.

Dricksvatten från allmänna anläggningar ska vara tjänligt när det når konsumenterna. Vattenkvaliteten från de kommunala vattenverken kontrolleras regelbundet genom provtagning både i vattenverket och ute på ledningsnätet.

I Sverige är det Livsmedelsverket som bestämmer vad som gäller för dricksvattnets kvalitet. Kommunen som vattenproducent utför regelbundet provtagning enligt Livsmedelsverkets krav på det dricksvatten vi levererar.

I Kalix kommun kommer allt kommunalt dricksvatten från grundvattentäkter och är av mycket god kvalitet. Vattenkvaliteten är olika beroende på var i kommunen du bor och till vilket vattenverk din fastighet är ansluten.

Kalix försörjer Kalix, Bredviken, Bondersbyn, Börjelsbyn, Gammelgården, Innanbäcken, Karlsborg, Månsbyn, Nyborg, Rian, Risön, Rolfs/Grytnäs, Ryssbält, Storön, Stråkanäs, Vallen, Östanfjärden och Vånafjärden

Kälsjärv

Lappbäcken försörjer Lappbäcken, Sangis, Båtskärsnäs och Frevisören

Morjärv

Myrdalen försörjer Björkfors, Hällfors, Tandfors och Lappträsk

Pålänge

Rörbäck försörjer Siknäs, Töre och Sören

Vitvattnet

Övermorjärv

Avloppsrening och miljö

I Kalix kommun finns det 11 st. kommunala avloppsreningsverk som tar hand om och renar avloppsvatten från näringsämnen och andra föroreningar.

Reningsverk finns i Kalix, Båtskärsnäs, Lappbäcken, Morjärv, Pålänge, Sangis, Siknäs, Storön, Sören, Töre och

Östanfjärden.

Cirka 80 % av kommunens innevånare är anslutna till det kommunala avloppsnätet.

Övriga anläggningar

Förutom ovan nämnda anläggningar finns även 65 överbyggda pumpstationer för avlopp, 30 pumpstationer utan överbyggnad samt 4 dagvatten-pumpstationer utan överbyggnad. För dricksvatten har vi 4 vattentorn, fem tryckstegringar med mätkammare och 14 mätkammare.

VA-planering

Kommunen har i december 2021 antagit Verksamhetsområden gällande vatten och spillvatten inom Kalix kommun. December 2022 har en VA-plan för Kalix kommun antagits. Vissa revideringar sker för närvarande för att anpassa till den nya lagstiftningen för vattentjänstplaner.

Organisation

Personalen är indelad i två enheter:

VA-ledningsnät består av 1 driftledare och fyra rörläggare. Dessa utför såväl arbete inom drift med reparation av ledningsnät (läckor), ventil- och servisbyten mm. Dessutom utförs delvis arbeten inom investeringar i egen regi. Större investeringar finns inte resurser till utan utförs av entreprenör. Även en abonnentansvarig som har hand om samtliga ca 6000 abonnenters vattenmätare och utredningar/kontakter direkt kopplade mot abonnenten.

VA-anläggningar består av 1 driftledare och 5 maskinister. Dessa sköter driften av kommunens anläggningar som kan ses ovan. 2 VA-tekniker varav 1 direkt kopplad till provtagning och 2 Elektriker varav 1 delvis även arbetar med gatubelysning finns även på enheten.

Utöver detta så finns inom avdelningens stab, 1 VA-ingenjör som tillsammans med provtagande VA-tekniker tillser att kommunen klarar de miljökrav och utredningar som krävs för att bedriva verksamhet samt provtagningar på alla anläggningar och ledningsnät. Från staben arbetar även avdelningschef, driftchef, utredningsingenjör och karttekniker delvis med frågor kopplade till drift av VA som exempelvis administrativa frågor, driftplanering, utredningar och kartstöd. Totalt finansieras 17,35 tjänster av VA-taxan. Detta inkluderar också att kommunen har en dygnet runt, året runt jour med beredskap för att hantera störningar på anläggningar och ledningsnät (ex. läckor, översvämningar mm).

Betydande händelser under året

Arbetet med övergång till digitala vattenmätare sker fortsatt och cirka 3400 mätare är bytta vilket motsvarar mer än hälften av mätarna.

Större investeringsprojekt under året har varit fortsatt ombyggnation Slingervägen, pumpstation Sandviken-Båtskärsnäs. På Kalix reningsverk har en större investering med slamavvattnare skett. Bland punktåtgärder Nyborg kan nämnas ny tryckstegring som förbättrar vattenleveranser till bland annat Storön.

Ekonomi

Vatten och avloppsverksamheten visar för 2024 ett underskott på 2 922 tkr efter återföring av kvarvarande överuttag från 2022 med totalt 1 773 tkr.

Underskottet 2024 beror till största del på större akuta reparationskostnader på Kalix avloppsreningsverk i slutet av året, vattenläckage samt minskade intäkter och återbetalningar.

Kostnadstäckningsgraden för 2024 är 91,0 %.

Ekonomisk utveckling

År, belopp i tkr	2024	2023	2022	2021	2020
Omsättning	48 913	46 393	44 068	44 797	44 740
Drift (exkl. personal)	-24 406	-22 401	-22 346	-21 131	-21 638
Personal	-9 987	-9 545	-8 247	-8 166	-8 147
Avskrivningar	-11 413	-11 393	-11 197	-12 578	-12 706
Finansnetto	24	11	54	68	26
Internränta	-6 053	-3 065	-2 332	-2 764	-3 256
Totala kostnader	-51 835	46 393	44 068	44 571	45 721

Driftkostnader har ökat jämfört med föregående år på grund av större akuta reparationskostnader på Kalix avloppsreningsverk i slutet av året.

Personalkostnader är motsvarande förgående års, dock minskad användning av befintlig personal i projekt vilket innebär att kostnaden förblir i driften.

Den ökade kostnaden för internränta är till följd av att internräntan dubblerades och höjdes från 1,25% år 2023 till 2,5% år 2024.

Eftersom årets kostnader översteg intäkterna med 4 695 tkr har kvarvarande överuttag från 2022, 1 773 tkr, återförts. Årets resultat uppgår därmed till - 2 922 tkr och inget återstår från överuttaget 2022 att återföra (se tabell nedan samt not 4).

Resultatavstämning i förhållande till självkostnadsprincipen

År, belopp i tkr	2024	2023	2022	2021	2020
Överuttag/underskott	-4 695	-1 859	3 632	226	-981
Eget kapital	-2 922	0	-16 622	-16 622	-16 848
Förutbetalda avgifter	0	1 773	3 632		

Investeringar

Under betydande händelser finns beskrivet större investeringsprojekt under året. Ej färdigställda projekt avser fleråriga projekt som fortsätter under 2025, bland annat Ängsvägen Töre och Korpralsvägen.

I tabell nedan (specifikation årets investeringar) avser beslutad totalbudget de budgetmedel som beslutats för projektet till och med 2025.

Summa investeringar

År, belopp i tkr	2024	2023	2022	2021	2020
	18 837	17 369	26 529	22 293	13 561

Specifikation årets investeringar

Färdigställda investeringsprojekt						
Belopp i tkr	Utgifter sedan projektens start, flerårsprojekt			Årets investeringar		
	Beslutad totalbudget	Utfall t.o.m. år 2024	Totalutgift	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Ram investeringar						
Summa ram investeringar						
S:a färdigställda projekt						

Pågående investeringsprojekt						
Belopp i tkr	Utgifter sedan projektens start, flerårsprojekt			Årets investeringar		
	Beslutad totalbudget	Utfall t.o.m. år 2024	Beräknad totalutgift	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Ram 2024 investeringar						
Byte Vattenmätare	8 895	6 410	8 895	2 650	2 665	-15
Anl avg va-anlutnigar				0	1 717	-1 717
VA Skiljevägen	2 900	4 019	4 019	0	23	-23
VA Jägarbovägen	6 550	6 677	6 677	0	186	-186
Morjärv VA-nät kvalitetsf	2 000	1 532	1 532	0	504	-504
Sangis Mätkammare				0	3	-3
Pumpst Sandviken - Båtskärsnäs	1 030	1 014	1 030	1 000	984	16
Östanfjärden inläckage	2 500	2 153	2 500	0	310	-310
Vattenverk Maskinell utr				800	821	-21
Reningsverk Maskinell utr				800	3 098	-2 298
Övervakssystem Sörens RV				300	115	185
Nyborg punktåtgärder ledn	1 000	623	1 000	1 000	623	377
VA Slingerv etapp 3 del 2				4 200	5 994	-1 794
Ängsv-Ekv Töre omlägg led	1 023	23	2 000	2 000	23	1 977
VA Korpralsvägen	6 760	760	6 760	7 000	760	6 240
GIS-system VA	150		150	250	0	250
Kalix hamnplan VA				0	517	-517
Pålänge vattenverk överföringsledning	8 062	262	8 062	0	262	-262
Högreservoar Morjärv	3 928	3 975	3 975	0	64	-64
Morjärvs Vattenverk	2 373	2 126	2 126	0	47	-47
Arbetsmaskiner, redsk VA				0	114	-114
S:a ram investeringar	47 171	29 574	48 726	20 000	18 830	1 170
Överförda investeringsmedel ram från 2023						
S:a överförda investeringsmedel ram från 2023						
Summa investeringsmedel ram	47 171	29 574	48 726	20 000	18 830	1 170
Överförda riktade investeringsmedel från 2023						
Brandposter	7 000	4 601	7 000	2 404	7	2 397
S:a överförda riktade investeringsmedel från 2023	7 000	4 601	7 000	2 404	7	2 397
S:a pågående projekt	54 171	34 175	55 726	22 404	18 837	3 567
SUMMA INVESTERINGSPROJEKT	54 171	34 175	55 726	22 404	18 837	3 567

Taxor

Va-taxan består av en fast avgift och en rörlig avgift beroende på konsumtion av va-tjänster. Utöver detta tar VA-verksamheten ut anslutningsavgifter vid nyanslutningar av abonnenter. Hur de olika taxorna är konstruerade framgår av kommunens hemsida.

Fullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 25 november 2024 att höja anläggnings- och brukningstaxorna med 7% per den 1/1-2025.

Taxan har dessförinnan justerats enligt följande:

2024: 5,0%

2023: 0,0%

2022: 2,2%

2021: 2,5%

2020: 2,0%

2019: 2,0%

Vid en jämförelse med liknande VA-huvudmän avseende befolkningsstruktur och geografiska förutsättningar är Kalix kommuns Va-taxa låg avseende småhus (plats 9/46) och genomsnittlig (28/46) på lägenheter.

Kommunfullmäktige har den 28 november 2022 antagit en VA-plan för Kalix kommun där investeringsbehovet bedöms öka kommande år. Detta kommer i sin tur medföra behov av att VA-taxan behöver öka under kommande år för att klara reinvesteringsbehovet samt allmänna kostnadsökningar.

2 Resultaträkning

Resultaträkning VA-enheten 2024, belopp i tkr	Not	Budget	Resultat	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	2	50 104	48 913	-1 191
Verksamhetens kostnader	3	-32 327	-34 393	-2 066
Avskrivningar	5,6	-11 260	-11 413	-153
Verksamhetens nettokostnader		6 517	3 107	-3 410
Skatteintäkter				
Generella statsbidrag och utjämning				
Finansiella intäkter		100	103	3
Finansiella kostnader	1	-26	-79	-53
Internränta		-6 591	-6 053	538
Resultat efter finansiella poster		0	-2 922	-2 922
Extraordinära poster				
Årets resultat	4	0	-2 922	-2 922

3 Balansräkning

Balansräkning, VA-enheten, belopp i tkr	N ot	2024	2023	2022
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5	263 346	254 776	149 442
Maskiner och inventarier	6	2 686	2 547	312
Övriga materiella anläggningstillgångar				
S:a materiella anläggningstillgångar		266 032	257 323	149 754
Finansiella anläggningstillgångar				
Summa anläggningstillgångar		266 032	257 323	149 754
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar		2 559	3 845	3 335
Övriga fordringar		14 331	6 624	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		537	236	
Beräknade likvida medel		12 507	14 872	22 012
Summa omsättningstillgångar		29 934	25 577	25 347
SUMMA TILLGÅNGAR		295 966	282 900	175 101
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
IB eget kapital		0	0	-16 622
Årets resultat		-2 922	0	0
Eget kapital	8	-2 922	0	-16 622
Avsättningar				
Avsättningar		633	589	
Summa avsättningar		633	589	
Skulder				
Långfristiga skulder				
Lån av kommunen		245 247	241 165	
Lån bank		20 000	20 000	
Finansiell leasing		1 969	1 351	
Förutbetalda anläggningsavgifter		1 595	1 715	1 026
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder		6 509	4 541	
Övriga kortfristiga skulder		22 015	10 852	
Kortfristiga skulder Kalix kommun, leverantörsskulder				187 065
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7	920	2 687	3 632
Summa skulder		298 255	282 311	191 723
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		295 966	282 900	175 101

4 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning samt med beaktande av lagen om allmänna vattentjänster.

En fullständig beskrivning av Kalix kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning.

Avsättning pensioner

Avsättning av pensionsskuld redovisas i balansräkningen. Pensionskostnader belastar resultatet genom personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) samt genom ränta på pensionsavsättningen.

Fördelning av gemensamma kostnader

Kalix kommuns VA-verksamhet är en del av samhällsbyggnadsnämnden varför olika resurser är samordnande i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas dessa gemensamma kostnader till VA-verksamheten.

En fördelning av administrativa tjänster och gemensamma kostnader görs från kommunledningsförvaltningen. Denna fördelning baseras på uppskattad tid som ekonomer, ekonomiassistenter, tjänster inom stab, arbetsgivarenheten samt IT arbetar mot VA-verksamheten. Fördelningen innefattar också del av gemensamma kostnader för datasystem (exempelvis ekonomisystem, lönesystem, växelsystem), bankavgifter och internet.

En fördelning av administrativa kostnader görs från teknisk försörjnings stab motsvarande uppskattad tid som dessa tjänster arbetar mot VA-verksamheten. Denna fördelning innefattar också del av gemensamma kostnader för lokal och kontorskostnader.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkter som redovisas är ränteintäkter på kundfordringar och de finansiella kostnaderna som redovisas är ränta på finansiell leasing och pensionsavsättningar. I de finansiella kostnaderna finns inte ränta för det externa lånet. Istället debiteras VA-verksamheten internränta.

Not 2 Verksamhetens intäkter

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Brukningsavgifter	46 167	44 017	47 088
Övriga intäkter	544	150	319
Periodiserad intäkt anslutningsavgifter från tidigare år	429	367	293
Överuttag/ökning skuld till abonnentkollektivet	1 773	1 859	-3 632
Summa verksamhetens intäkter	48 913	46 393	44 068

Not 3 Verksamhetens kostnader

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Personalkostnader	9 987	9 545	8 247
Entreprenadkostnader	3 492	2 917	2 575
Inköp av material och varor	3 324	3 905	3 644
Bränsle, energi, vatten	4 963	3 893	4 205
Internt fördelade kostnader *	4 097	2 977	2 834
Övriga verksamhetskostnader	8 530	8 709	9 088
Summa verksamhetens kostnader	34 393	31 946	30 593

* Se not 1 för beskrivning av fördelningsprinciperna

Not 4 Resultatavstämning i förhållande till självkostnadsprincipen

År, belopp i tkr	2024	2023	2022	2021	2020
Överuttag/underskott	-4 695	-1 859	3 632	226	-981
Eget kapital	-2 922	0	-16 622	-16 622	-16 848
Förutbetalda avgifter	0	1 773	3 632		

År 2022 översteg intäkterna kostnaderna med 3 632 tkr, vilket innebär ett överuttag. Överuttaget bokfördes som en skuld till abonnentkollektivet (förutbetald intäkt).

År 2023 redovisas ett underskott på 1 859 tkr och då har motsvarande summa återförts från överuttaget 2022. År 2024 redovisas ett underskott på 4 695 tkr, kvarvarande belopp (1 773 tkr) återförs från överuttaget 2022 och då återstår ett underskott på 2 922 tkr.

Not 5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Ingående anskaffningsvärde	529 018	410 064	395 193
Investeringar	19 285	18 260	14 871
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Överföringar	0	100 694	0
Utgående anskaffningsvärde	548 303	529 018	410 064
Ingående ackumulerade avskrivningar	-274 242	-263 355	-250 363
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Överföringar	0	0	0
Årets avskrivningar	-10 715	-10 887	-10 259
Utgående ackumulerade avskrivningar	-284 957	-274 242	-260 622
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Årets avskrivningar/återföringar	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Utgående redovisat värde	263 346	254 776	149 442
Därav finansiell leasing	0	0	0

Under år 2023 gjordes ett arbete med att förbättra och förfina VA-redovisningen. I samband med detta har VA-verksamhetens anläggningstillgångar kartlagts och därmed överfördes tillgångar motsvarande 100 694 tkr från kommunens anläggningstillgångar till VA-verksamheten år 2023.

Kommunens avskrivningstider antal år:

Fastigheter	10 - 80 år
Gator	40 -100 år
Vattenledningar	35 -100 år
Avloppsledningar	70 - 100 år

Vid nyinvesteringar sker en mer detaljerad indelning av komponenter.

Not 6 Maskiner och inventarier

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Maskiner, inventarier och transportmedel			
Ingående anskaffningsvärde	5 912	4 239	4 239
Investeringar	930	1 845	0
Försäljning	0	0	0
Utrangering	-101	0	0
Överföringar	-50	-172	0
Utgående anskaffningsvärde	6 691	5 912	4 239
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 365	-2 961	-3 872
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Överföring annat konto	0	0	0
Årets avskrivningar	-640	-404	-55
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 005	-3 365	-3 927
Utgående redovisat värde	2 686	2 547	312
Därav finansiell leasing:			
varav maskiner	0	0	
varav inventarier	0	0	
varav transportmedel	1 968	1 365	

Under år 2023 gjordes ett arbete med att förbättra och förfina VA-redovisningen. I samband med detta har VA-verksamhetens anläggningstillgångar kartlagts och därmed överfördes tillgångar motsvarande 172 tkr till kommunens anläggningstillgångar från VA-verksamheten.

År 2024 avser beloppet 50 tkr på raden överföringar justering av anskaffningsvärde till följd av miljöbonus.

Kommunens avskrivningstider, antal år

Maskiner (övriga fordon)	5 -10 år
Inventarier	5 -10 år
Transportmedel	3 -15 år

Not 7 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Förutbetalda intäkter (skuld till abonnentkollektivet) *	0	1 773	3 632
Upplupna leverantörsskulder	559	554	
Upplupna löner, semesterlöner och sociala avgifter	361	360	
* Överuttaget 2022 på 3 632 tkr är helt återställt vid 2024 års utgång (2 år). År 2023 återfördes 1 859 tkr vilket gjorde att 1 773 tkr fanns kvar att återföra och år 2024 har 1 773 tkr återförts varvid hela överuttaget är återställt.			

Not 8 Eget kapital

<i>Belopp i tkr</i>	2024	2023	2022
Ingående eget kapital	0	0	-16 848
Årets resultat	-2 922	0	226
Utgående eget kapital	-2 922	0	-16 622

Under år 2023 gjordes ett arbete med att förbättra och förfina VA-redovisningen. Arbetet medförde att VA-verksamhetens ingående egna kapital 2023 justerades till noll. Detta medför ingen påverkan på kommunens totala egna kapital.

År 2024 visar VA-verksamheten ett underuttag (-2 922 tkr). Det kan täckas med avgifter (överuttag) nästkommande år. Om underskott redovisas mer än tre år i rad får verksamheten anses vara skattefinansierad det fjärde året.